

ГУМЕНЮК В.В., докторант
Київський національний
торговельно-економічний університет,
м. Київ

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КУРОРТІВ І ТУРИЗМУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Незважаючи на гостру необхідність удосконалення механізму державного регулювання економіки, на даний час у науковому просторі спостерігається відсутність спеціальних досліджень, присвячених оцінюванню ефективності органів державної влади відносно делегованих їм повноважень забезпечувати розвиток курортів і туризму в Україні.

У контексті державного регулювання окремі аспекти використання макроекономічних моделей, і зокрема, оцінювання мультиплікативного ефекту, що забезпечує розвиток курортної рекреації, залишаються практично не розкритими й потребують окремого дослідження.

В економічній енциклопедії подається визначення мультиплікатора, побудоване на основі концепції Дж. Кейнса: «Мультиплікатор – коефіцієнт, який характеризує співвідношення між агрегатною величиною та її структурною частиною, ступінь впливу однієї величини (вхідної) на іншу (вихідну) у керованій системі» [1, с.501].

За Кейнсом, зростання коштів, які використовуються на споживання (C), є стійкою функцією національного доходу (Y). Тоді як схильність до споживання виражає співвідношення $\Delta C/\Delta Y$, функція є спадною (>0 ; <1). З ростом доходу обсяги споживання теж зростають, але меншою мірою, ніж дохід. Чим більші обсяги приросту національного доходу спрямовуються на споживання, тим краще проявиться мультиплікативний ефект. Позначивши початковий приріст національного доходу як такий, що відповідає базовому приросту інвестицій, k – гранична схильність до споживання як частка приросту, призначена для споживання, отримуємо: $\Delta C/\Delta Y = \Delta C/\Delta k$ [2, с.314-315]

Курортно-рекреаційний туризм спричиняє так званий ефект „снігової лавини”. На тлі активізації інвестицій відбувається зростання ділової активності не лише у сфері, в яку вони спрямовуються (в даному випадку – курортно-рекреаційну), – імпульси економічного пожвавлення поширюються в економічному просторі настільки, що виявляються похідні величини доходу, а також зайнятості в інших сферах. За формулою нескінченно спадної геометричної прогресії отримаємо математичне вираження доходів за видами економічної діяльності, які пов’язані з досліджуваною сферою:

$$A + kA + k^2 A + k^3 A + \dots + kA^k = A \frac{1}{1 - k},$$

Окрім врахування граничної схильності до споживання, мультиплікатор розкриває економічну природу кореляції зміни обсягів інвестицій з динамікою доходів, які формуються за лавинним принципом, створюючи мультиплікативний ефект державного регулювання економіки. Це означає, що здійснення заходів державного регулювання, спрямованих на стимулювання інвестицій відповідно до окреслених пріоритетів інноваційного розвитку і сталого економічного зростання, певною мірою вирішуватимуть проблемні аспекти функціонування супутніх та суміжних видів економічної діяльності.

Залучення фінансових ресурсів в курортно-рекреаційну сферу спричиняє нерівномірний її розвиток в розрізі адміністративно-територіальних утворень України й по-різному відображається на динаміці показників валового регіонального продукту (ВРП) і зайнятості населення. Варто зазначити, що при формуванні результативного показника оцінюється не ізольований вплив одного чи декількох факторів, а їх взаємодія та взаємозалежність в економічному просторі. При цьому сила впливу окремих факторів може виявитися незначною і недостатньою для досягнення позитивних змін. Крім того, у випадку застосування недостатньо ефективних заходів державного регулювання, які незважаючи на те, що спрямовуватимуться на розвиток курортно-рекреаційної сфери (наприклад, будуть закріплені й реалізовані відповідно до державних та

місцевих програм), лише ускладнюватимуть кризовий стан і долучатимуться до її руйнування.

На основі результатів економіко-математичного моделювання розроблено сценарії розвитку курортно-рекреаційного кластеру Миколаївській області з 2018р. по 2027 р. з урахуванням мультиплікативного внеску у формування ВРП.

При побудові сценаріїв розвитку курортної рекреації в Миколаївській області та постановці завдань-критеріїв оцінювання ефективності публічного управління й адміністрування в цій сфері встановлено такі ключові цілі:

Ціль 1. Зростання доходів, підвищення купівельної спроможності населення.

Ціль 2. Створення робочих місць і сприяння зайнятості.

Ціль 3. Підвищення рівня суспільного здоров'я.

Ціль 4. Відновлення ділового оптимізму, сприяння розвитку підприємництва.

Ціль 5. Активізація ринку споживачів курортно-рекреаційних послуг.

Ціль 6. Інвестиції у розвиток конкурентоспроможної пропозиції курортно-рекреаційних послуг.

Ціль 7. Зростання обсягів доходів виробників курортно-рекреаційних послуг.

За інших рівних умов, при поступовому досягненні цілей за визначеними параметрами на кожен рік роботи місцевих органів влади, курортно-рекреаційний кластер Миколаївської області зможе генерувати потужні фінансові ресурси для самодостатнього, сталого розвитку.

Розроблені сценарії можуть бути використані для оцінювання впливу факторів розвитку курортної рекреації і туризму на динаміку обсягів ВРП, застосовуватись при стратегічному плануванні, моніторингових та контрольних заходах на рівні профільних департаментів Миколаївської обласної державної адміністрації.

Список використаних джерел:

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.2. [Редкол.: С.В. Мочерний – відп. ред. та ін.]. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2002. – 848 с.

2. Кейнс Дж.М. Избранные произведения: Пер. с англ. / Предисл., сост.: А.Г.Худокормов / Дж.М. Кейнс. – М: Экономика, 1993. – 543 с.